

Jiří Zaťovič

VELKÁ PRESTÁVKA

vo Zvolene 8. augusta 2004 od 9:00 do 16:00

Veľká prestávka

Len veľmi málo z nás v živote dokáže niečo, o čom by vedelo a čo by si cenilo veľké množstvo ľudí. Nie sme veľikáni. Môžeme byť dobrí, poctiví, úprimní, pracovití, verní, vlúdni, štedrý a veľmi decentní alebo aj nie. Stále však nie sme veľikáni. Sláva, význam, dôležitosť a veľkosť prichádzajú tak zriedka, že keď ich vidíme, túžime sa ich dotknúť.

S trochou šťastia všetci prežijeme šťastný život, no už nikdy pri tom nebudeme tak blízko.

John Grisham, Tribúny

„Poslední otázka. Chováš dosud v koutku srdce sebemenší iluzi, že manželství je milostná záležitosť? Pokud ano, mohlo by to vyvolat spoustu nesnází.“

Philip Roth, Milostné rozmluvy

Piatok, 17,00

Jakub vystúpil na zabudnutej staničke na úpäti Karpát, ktorej meno našiel v pozvánke. Podľa toho aj vyzerala. Na jedinej lavičke spal miestny povaľač, pod ním mláčka. Vietor k nemu zavial kyslastý zápach zvratkov.

Výpravca odpískal odchod lokálky a zaliezol do kukane.

Vyšiel pred stanicu. Májový vetrík sa hral s papiermi na prašnej ceste. Z jednej strany ju lemoval cintorín, na druhej sa rozprestierala rozložitá cigánska osada. Znel z nej spev, zvada a brechot psov, ktoré ešte neskončili na pekáči. Odkiaľsi vybehol krdeľ ušpinených bosých cigánčat. Zostali stáť a zízali naňho. Zamrzeli ho nové rifle, drahé okuliare rýchlo skryl do vrecka. Načo zbytočne provokovať.

Napravil si batoh na chrbte, v ktorom zazvonili fľaše dobrého vína. Chcel ním demonštrovať svoju radosť zo života a pocit úspechu. Možno nikto nič nezbadá.

Dedina sa zjavila za zákrutou. Musel prejsť pomedzi repkové polia. Ihneď to pocítil na očiach a plnom nose. Celý život sa vysmieval alergikom, až aj jeho tá pliaga dobehla.

Pri obecnom dome chvíľu postál, aby sa zorientoval. Úzku uličku zazrel takmer hneď. Vybral sa po nej a ani nemusel počítať domy, lebo pred tým, v ktorom sa

mala konať stretávka, stála nová Octavia.

„To je doba!“ vítal ho domáci pán, spolužiak, s ktorým štyri roky sedel v jednej lavici, teraz úspešný režisér reklamných spotov. Na rôznych stoličkách a lavičkách posedávali ďalší.

„Vitaj! Teba by sa dalo spoznať aj v noci v tuneli,“ podával mu ruku spolužiak, ktorého nevedel identifikovať.

„Deny. Ten úbohý babrák, z ktorého mali srandu aj učiteľia,“ pomohol mu. Urobil výšku a odsťahoval sa do Rakúska.

„Mám malú firmičku, nič moc, ale vždy je to lepšie, ako robiť makača za almužnu,“ zasväcoval ho do pomerov v susednej krajine. Previedol ho k ostatným. Niektorých spoznal hneď, iné tváre sa mu videli úplne neznáme. Sedemnásť, napočítal spoločnosť, som osemnásť. To je prvá stretávka, na ktorej je nadpolovičná väčšina triedy. Asi tá chalupa nebola až taký zlý nápad. A stretávka po dvadsiatich rokoch mala trvať až do nedele, bola šanca, že sa objavia ďalší. Všetci poctivo prišli bez áut. Niektorí lokálkou s podobnými zážitkami ako Jakub, iní sa nechali doviezť drahými polovičkami až pred bránu, poďakovali za taxík a odlifrovali autá preč.

Vzal si pohár s čímsi vínu podobným, povinne si so všetkými štrngol, upil a od Frího si vypýtal minerálku alebo aj čistú vodu zo studne.

„Ty si chorý?“ oslovila ho Džejn, keď si konečne

našiel miesto na rozložitom pni.

„Nie. Vyzerám?“

„Že piješ vodu?“

„Som s tým sekol.“

„Demonštruješ?“

„Nie. Nechutí mi. Asi som si už svoje odpil,“ usmial sa. Bol zvyknutý na podobné reakcie. Aj doma v pivárni dlho nevedeli pochopiť, že nepije ani pivo, kým si zvykli priniesť mu automaticky kofolu s ľadom. A pustiť dobrý džezík. Vlastne ho v tej pivárni začali držať až kvôli nemu. Keď sa s nimi dohodol a vybavil im niekoľko koncertov menej známych garážových kapiel, ktoré však prilákali veľa smädných fanúšikov, mal prvú kofolu zdarma. Málokedy však pri nej zostal.

„A inak?“

„Žijem. Ty sa pochváľ!“

„Ani nemám čím. Štyri deti, muž alkoholik, v robote nuda, všetko je drahé. Veď to poznáš. Ako sa má tvoja dcéra?“

„Neviem. Dávno som s ňou nebol.“

„Hádam sa zastavíš doma?“

„Občas. Tak raz za štvrtrok. Ale Ika chodí dosť pravidelne. Lenže vieš, pubertáčka.“

„Počkaj, ty nežiješ...?“

„Nie. V januári som sa odsťahoval.“

„Bože! Ty si nechal Kamilu?“

„Nie. Ona mňa.“

Spomenul si na rozruch, ktorý urobil na poslednej

stretávke, keď sa jeho spolužiačky dozvedeli, že si zobral najkrajšie a najšikovnejšie dievča, ktoré chodilo do vedľajšej triedy. Mal vtedy nachystané aj fotky, aby to nebrali ako zavádzanie. Všetkých osem báb to rozoberalo ako senzáciu roka. Držal sa ako kohút, tešilo ho uznanie a závistlivé reči, ktoré spolužiačky viedli. Koľko ich mohlo byť na jej mieste. Ale situácia sa vždy tak nejako zvrtila, že v poslednej chvíli sa čosi zlomilo, buď cúvol Jakub alebo tá, o ktorej si myslel, že je tá pravá.

„Decká, počuli ste to!“ zašla Džejn s horúcou novinkou medzi ostatných. Jakub si odpil. Vedel, čo bude nasledovať. Najprv nechápavé pohľady, potom otázky, na ktoré ani sám nepoznal odpoveď, nakoniec len krútenie hlavou, nenápadné pohľady a vzdychy.

„Kde teraz vlastne pôsobíš?“ vrátila sa k nemu Zuzi.

„Odstáhoval som sa do vedľajšieho okresného mesta, aby som bol blízko k Ike.“

„No dobre, to je jasné. A kde robíš?“

„Nikde. Keď ma veľmi otravujú, poviem, že som na voľnej nohe. Ale v skutočnosti nerobím nič. Žijem z úrokov.“

„Rentier? Sa ti nezdá príliš skoro?“

„Skôr či neskôr na niečo zaujímavé natrafím,“ zasmial sa zle skrývanej závisti. Zuzi bola jednou z jeho favoritiek, nikdy sa však nedostali k tomu, aby jej vyznal lásku. Ale prejavoval jej takú veľkú úctu, že jej to muselo byť jasné aj bez slov.

„A predtým?“

„Robil som v jedných okresných novinách, ktoré kúpilo Spojené vydavateľstvo. Vieš, to sú tí čo...“

„Poznám.“

„Tak sme si s kamarátkou z trucu založili vlastné noviny a ten plátok sme skoro pochovali. Ale než sa nám podarilo skrachovať, kúpilo aj nás Spojené, dali nám dobré fleky. Akurát ma to prestalo baviť, tak som po pár mesiacoch zbalil kufre. Nielen z novín.“

„Čo sa stalo? Veď Kamilu by každý na rukách nosil. Si nevieš predstaviť, ako ti všetci chlapci závideli.“

„Nemali veľmi čo. Aj ja som ju nosil na rukách. Problém bol v tom, že nie sám. Dlho mi trvalo, príliš dlho, kým som prišiel na to, že som stále iba druhý v poradí.“

„To nemyslíš vážne.“

„No.“

„Naozaj?“

„Naozaj. Len, ak môžeš, nedávaj to ďalej. Ani neviem, prečo som ti to povedal. Radšej sa pochváľ ty.“

„Čím? Mám skvelú prácu, fantastickú dcéru, peňazí, koľko potrebujem, mama pomáha stále. Taký obyčajný život.“

„Zuzi, za toto som ťa vždy obdivoval. A mal rád. Akurát som ti to nikdy nestihol povedať.“

„Za čo?“

„Že sa tak pekne pozeráš na svet. Ako to hovoríš, zišlo by sa mi trochu tvojej chuti.“

„Že si momentálne sám ešte neznamená, že môžeš pliesť hlavy iným ženám. Kto už by mal záujem o takého ojazdeného a po záruke?“

„By si sa čudovala!“ zasmial sa Jakub a spomenul si na Aňu, ktorá z neho za pár sexov a trochu nehy vytrieskala kompletnú diplomovku. S tým sa asi naozaj nemusí chváliť, povedal si.

Započúvali sa do rozhovoru, ktorý viedli Slušo s Denym pri príprave grilu. Slušo, z ktorého mali všetci srandu. Bol to taký poškrabok, neskoré dieťa starších rodičov. Korunu tomu nasadila triedna, keď raz po rodičovskom požiadala jeho otca, aby poslal na rodičovské otca, aby on, ako starý otec uvoľnil miesto tomu, čo sa má naozaj starať o vývin svojho dieťaťa. Trapas do neba, ale všetko dobre dopadlo, pretože Scooby Doo sa išla ospravedlniť až domov a potom začala poctivo študovať rodinné pomery svojich študentov.

(„Poviem vám, občas sa to číta ako chorobopis. Netušila som, čo všetko sa môže skrývať v tých pár riadkoch, ktoré ste o sebe vy a vaši rodičia prezradili,“ priznala sa im na jednej triednej akcii.)

„Tak, decká, mali by sme to oficiálne spustiť. Je pol siedmej, dnes už nikto nepríde, jedine, že by sa nebál medveďov a zbojníkov,“ zvolal všetkých dokopy Frí, majiteľ chalupy a hostiteľ. Zhromaždili sa okolo neho prirodzene do polkruhu, každý s pohárom v ruke.

Jedine Jakub držal v ruke cigaretu.

„Mal by som na začiatok povedať čosi múdre. Ale verný tradíciám našej triedy poviem len to známe: Vypime si!“ zdvihol pohár do výšky ramien a symbolicky si so všetkými štrngol. Každý si povinne uchlipol a čakali ďalej.

„Program je úplne voľný. Môžete robiť, čo chcete. Je tu dokonca aj dosť postelí, ak by ste niektorí mali pocit, že ste si počas školy a po nej nestihli vymeniť všetky genetické informácie. A ako je známe, až po tridsaťpäťke prichádza človek na to pravé potešenie z osvieženia,“ zasmial sa replike z reklamy, ktorú tiež točil. „Piť jesto čo. Ak by sa náhodou minulo, môžeme si zobrať príklad z Jakuba, ktorý ma, priznám sa, šokoval. Až sa bojím, aby mu to neublížilo!“

„Myslíš čo? Že je sám?“ skočila mu do reči Zuzi, čím zároveň spoločnosti definitívne zvestovala šialenú informáciu. Vo vzduchu zavisla otázka a Jakub cítil, že sa ho síce nikto priamo neopýta, ale každý bude chcieť vedieť podrobnosti.

„Fúha! To je čosi! To fakt?“ vyviedla z miery aj Frího. „Ale skôr som myslel na to, že v studni máme nevyčerpatelnú zásobu skvelej čistej pramenistej sily,“ vrátil sa späť do nacvičenej roly. „Do tanca a na počúvanie nám bude hrať nám všetkým dobre známy, obľúbený a množstvom spomienok opradený magnetofón Tesla B 700, ktorý sa mi podarilo spojzadniť vďaka Slušovi, čo si zaslúži potlesk!“ Otočil

gombíkom a Uriah Heep zanôtil Free me. „Dovolil som si začať od seba,“ usmial sa.

„Čo by to bola za stretávka, keby sme na nej boli všetci, však?“ pokračoval, keď dohrala skladba a ozvala sa Bonnie Taylor so starým hitom It's a Heartache. Hymnou prvého ročníka.

„Väčšina z tých, čo neprídu, sa ozvali a ospravedlnili. Nebudem spomínať všetkých, pozdravujú vás. Ale na osvieženie, náš motýlik sa práve presťahoval do Palo Alto, kdesi vraj v Kalifornii a chystá sa vydať za nejakého playboya. Čo iné sa už od nej dalo čakať, však? Zato Škvarka to berie ľavým hákom. Ráno mi poslala e-mail z Nového Zélandu. Vraj už ju tento starý kontinent nudí a tak hľadá aj s rodinou niečo lepšie a krajšie. A snád' ešte, že Ivo sa konečne rozhodol, odišiel od tých kráv, zmaturoval a teraz robí hnojarinu. Asi, aby sa k tým kravám mohol vrátiť.“ Ďalší povinný smiech.

Bonnie Taylor vystriedal Katapult so skladbou A co děti? Niektorí zo spolužiakov si zaspievali spolu refrén. Frí prerušil svoj prejav a počkal až na ďalšiu skladbu. Elán a Nevieť byť sám. Každá skladba znamenala výbuch osobných aj spoločných spomienok, každá sa viazala na konkrétnu situáciu a bola zviazaná s konkrétnym školským rokom.

Frí všetkým definitívne potvrdil, čo sa na predchádzajúcej stretávke len dohadovalo. Že Čuro, ich spolužiak, naozaj už počas strednej školy podľahol

tlaku eštebákov a donášal na všetkých a každého. Že jeho divadelné aktivity, samizdatové vydania populárnych pesničiek zo šesťdesiatych rokov, či básničky a poviedky vtedy málo známych autorov, boli len dobrou zásterkou, cez ktorú nikto neprenikol a nikto ho neprekukol. Preto je pochopiteľné, že sa na stretávke nikdy neobjaví. Hundranie v publiku bolo jasným znakom, že by si to ani nikto neželal.

Keď spulil John Lennon Starting Over, vybavila sa väčšine spolužiakov akcia, spontánny výbuch smútku, keď sa dozvedeli, že ho zastrelili. Sedeli naskladaní v akomsi cudzom byte a mali na kazeťáku jedinú pásku, na ktorej bola práve táto skladba a ešte niekoľko Lennonových hitov. Smoklili, hoci vtedy nevedeli, za čím.

„Nuž, hovorí sa, že koniec dobrý, všetko dobré. Ja by som to chcel poopraviť. Nech je tento nie najlepší koniec znamením dobrého začiatku a pokračovania. Možno ste začuli, že Koza už to má za sebou. Jednoducho to nezvládol a keď bol na ťahu, reagoval rýchlejšie, ako stihol zastaviť ten vlak. Ak dovoľíte, na chvíľu to vypnem,“ otočil sa k magnetáku, aby šťukol vypínačom. „Z tej trápnej minúty ticha sme si vždy pri VOSR a iných kravinách robili srandu. Teraz ale vidím, že nič lepšie ľudstvo nevymyslelo. Tak si na Kozu, teda na Petra Mráza, aspoň chvíľku v ticho zaspomínajme.“

Jakubovi naskočil obrázok z posledného ročníka, ako Koza ráno v šatni otvára ťapku s borovičkou a exuje ju.

Mimoriadna inteligencia bola diagnóza, ktorú mu stanovila školská psychologička. Kým sa profáci morili s vysvetľovaním triviálností, bol už Koza dávno inde. Nudil sa. Škola ho neuspokojovala a tak robil hlúposti. Prepíjal si rozum, ale aj tak hravo preskočil všetkých v triede. Skončil matfyz s červeným diplomom, už bol ale v takom stave, že mal problém zohnať dobrú robotu. Potľkal sa po maringotkách na stavbách, ohuroval svojich spolubývajúcich znalosťami a pomaly sa likvidoval. Na ostatnej stretávke sa stál ešte skôr, než stihla triedna slávnostný prípitok. Smrdel, bol špinavý, nikto pri ňom nechcel sedieť. Zvalil sa pred reštikou do jarku a v septembrovej chladnej noci sa vyspával z opice. Nikto si nevšimol, kedy vtedy odišiel.

Posledný šialený kúsok vykonal pred rokom. Uprostred jari sa rozbehol proti idúcemu vlaku. Nedal nikomu šancu. Detailov videli dosť v správach, už to nikto nemal chuť rozoberať. Visela nad nimi výstraha. Každému sa niečo také môže stať.

Opäť zaznel magneťák. Pesnička z obľúbeného kresleného seriálu Scooby Doo, podľa ktorého dostala prezývku aj triedna. Všetci čakali, že Frí prehovorí prvý. Nikomu sa nechcelo rušiť po smutnej správe ticho. Magneťák dohral a stále bolo ticho.

„Tak čo je? Tu je taká nuda!“ ozvala sa Džejn.

„Počkaj. Zbieram silu“ povedal Frí ticho.

„Ty nám dačo tajíš!“ zasmial sa Slušo.

„No. A neviem, ako s tým von.“

„Tak povedz, že Scooby Doo na nás kašle a užíva si niekde v zborovni radosti učiteľského života a nechcelo sa jej sem teperiť na tri dni!“ pridal sa Deny.

„Tak dobre. Scooby Doo naozaj nepríde.“

„Ale prečo? Veď sme ju mali radi a ona nás tiež!“ protestovala Zuzi.

„Ona totiž už nepríde nikdy“ ťažko dopovedal Frí.

„Ale taká nasratá na nás predsa nemôže byť! Veď sme spolu prežili aj kopec srandy.“

„Ak chcete, môžeme sa zajtra pozrieť, kde leží. Tá rana v zemi je ešte stále čerstvá a trocha kvetov jej neublíži“ dokončil Frí a ťažko sa posadil.

Žiadne otrepané klišé nedokáže opísať, ako to v tej záhrade uprostred jari zelenej a farebnej od kvetov, voňavej a prežiarenej večerným slnkom, zdochlo. Džejn do seba koplá celý pohár, Deny sa chytil za ruku so Slušom, vyzerali ako pupuši, Zuzi sa pritúlila k Jakubovi a bez výstrahy sa rozrevala. Jakub cítil, ako mu premoká košeľa a sám sa neubránil slzám. Potiahol, aby ten prúd zastavil, ale už sa to z neho valilo. To predsa nie je možné! Bože, čo si to...

Páska sa vyvliekla z mechanizmu, nikto nezasiahol, aby technickú chybu napravil. Vtáky vrieskali, nikto nemal chuť ich počúvať. Na dvore sedelo či postávalo osemnásť do seba schúlených kôpok.

Piatok, 21:00

So zamastenými prstami oblepovali poloprázdne poháre. Frí požiadal svojho asistenta a jeho kočku, aby im robili na stretávke servis. Kto nechcel, nemusel ani prstom pohnúť. Napriek tomu sa všetci chytali nepodstatných robôt, aby si vypíňali čas. Zo skupiniek, známych zo školských rokov, sa ozývali výbuchy smiechu. Jakub sedel s Frím na polienkach pri chalupe, naskladaných ako pre fotenie do časopisu o vidieckej architektúre.

„Vlastne som túto chajdu ani nechcel kupovať. Lenže keď som dostal honoráre za prvé reklamy, išiel som sa zblázniť. Nevieš si predstaviť, koľko platia ľuďom za manipuláciu,“ usrkoval z Jakubovho vína. „Naozaj si nedáš?“ obrátil sa k nemu.

„Nie. Už som si svoje v živote odpil. Navyše, čo dokáže človek urobiť s mútnou hlavou? Stačí, keď si spomeniem, koľko nápadov som utopil v alkohole a mám dosť.“

„Lenže si povedal, že teraz nič nerobíš,“ narážal Frí na hodinu odpovedí na nevypovedané otázky, pri ktorej každý zo spolužiakov na seba pod dojmom smrti triednej prezradil aj to, čo by si nikdy nedovolil.

Tá úprimná hodina bolela, ale zároveň im pomohla dostať sa zo šoku, spôsobenom jej smrťou. Všetci potvrdzovali, že Scooby Doo pre nich znamenala

podstatne viac, ako si boli ochotní priznať v predchádzajúcich rokoch. Keď na poslednej stretávke so slzami smiechu spomínali na pomaturitnú tortu, na ktorú im triedna napísala venovanie 4. C od Scooby Doo, nestačilo, že ju sama upiekla, šokovala ich priznaním, že o svojej prezývke vedela, bol to predovšetkým žart. Bola od nich o desať rokov staršia. Žiadna krásavica, ale bola hrozne milá a mala ich rada. Niektorí z nich pocítili naozajstnú lásku až u nej. Jakub v duchu počítal, koľkým z nich pomohla na školy, koľkí z nich sa s ňou stretávali aj po skončení školy.

A Bety s Editou potvrdili, že aj v zborovni to bola stále tá istá žena, rozdávajúca okolo seba úsmevy a lásku. Sedeli s ňou totiž v tej zborovni, keď po revolúcii prišiel obrovský útlm a bolo ťažké zohnať slušnú robotu. Spomenuli si na seba a dva roky skúšali ťažký učiteľský chlebič. Za mizerné peniaze sa doťahovať s pubertákmi. Bety rezignovala skôr, prestala brať antikoncepciu a v priebehu štyroch rokov porodila tri deti, aby sa stala matkou na plný úväzok. Za muža mala priemerného futbalistu, ktorý sa však nadpriemerne preceňoval. Behal nielen za loptou, ale aj za frajerkami. Bety držala a drží dodnes. Teší sa z detí, ale starne rýchlejšie ako ostatní. Obrátila sa k Bohu a tvrdí, že jej pomáha prekonávať skúšky, ktoré pred ňu kladie. Z živlu, ktorý sa nedal ovládať sa stala pokojne plynúcou riekou, ktorá jedného dňa dorazí do svojho mora pokoja.

Edita po desiatich rokoch trápenia prijala radikálne rozhodnutie. Bez detí a s ťažko skrývaným odporom žila s mužom, ktorého síce mala rada, ale nedokázala ho milovať. Keď stretla Ann, odhodlala sa byť úprimná. Vysvetlila manželovi, že nemôže ďalej fungovať v spoločensky akceptovanom vzťahu, že vie, že je lesba a preto sa musia rozísť. Muž jej predviedol všetky predsudky, ktorými je naša spoločnosť zošňurovaná a nakoniec ju vyhodil, aby si potvrdil svoju silu. Odsťahovala sa k Ann do Frankfurtu, naučila sa aj po nemecky a teraz robí v organizácii na ochranu menších. Taký obyčajný príbeh, zakončila svoje rozprávanie.

„Táto stretávka sú samé šoky,“ ozval sa konečne Jakub.

„No, diťa mojo, keby mi bul znal, tak to hádam ani nerobím.“

„Ale urobil si veľmi dobre.“

„Si nie som istý.“

„Poisti!“

„Fuj, aj s reklamami. Kde sú moje sny?“

„Pamätáš sa, ako sme sa chechtali na Básnikoch, keď sa objavili prvýkrát?“

„No, akoby to bolo o nás. A ešte v priamom prenose. Všetko, čo som potom robil až do revolúcie som konfrontoval s tým filmom. A knihu už mám úplne zodranú. Problém je, že už potom nikdy nevyšla v pôvodnom znení, že už vlastne len prepísali ten scenár. Hoci, tá kniha bola ešte lepšia.“

„Pamätám si, že sme sa raz, keď som odišiel zo školy, zrazili vo filmovom klube s Džejn na Jahodovej proklamácii. To bola sila. A keď tam ktosi na otázku: Čo máš proti jahodám? Odpovedal: Sú červené, považovali sme to za začiatok konca sveta. Aspoň toho socialistického. Dohodli sme sa a šli sme na koncert Marsyas v Pekáči. To bol tuším jediný koncert, na ktorom som bol. Cestou som vyhulil krabičku cigariet, Džejn mi pomáhala a zároveň mi nadávala, aký som chuj, že som sa vysral na školu, keby som vedel, že mi Scooby Doo pomohla a keby nebolo jej, nikam sa nedostanem. Nemal som na to odpoveď. Mala pravdu. A na tú sa dá len mlčať. Keď som sa vrátil domov, zavolať som Marxovi, prišiel aj s fľašou hnusného červeného a do rána sme v mojej izbe meditovali nad nesmrteľnosťou chrústa a nespravodlivosťou sveta. Donekonečna sme si spievali All we are saying, give peace a chance, dokonca som to našiel aj medzi nahrávkami. A potom som šiel do roboty. Ako mátoha. Hugo ma poobede zavolať do kancelárie a poslať ma domov. Vraj nemám žúrovať uprostred týždňa.“

„Hugo, to bol tvoj šéf?“

„No. Si ho pamätáš?“

„Matne. Viem, že stále šaškoval, až ho preto aj vyrazili. Čo teraz robí?“

„Neviem. Ale ako ho poznám, nestratil sa.“

„To si sa s ním ani nestretol?“

„Necítim potrebu stretávať sa opäť so všetkými

ľuďmi, s ktorými som sa už predtým zrazil. Navyše, bol mi svedkom na svatbe. A v jeho prípade to nikdy neskončilo dobre. Jeho svedkovia sa neskôr rozviedli. A nechcem, aby bol svedkom toho, že aj môj vzťah skončil krachom. Tak nech je tam, kde je a je mu dobre.“

„Počkaj. To s tou Kamilou je fakt alebo len robíš formu?“

„V januári som sa zbalil a vypadol. Bol to omyl. A keď už ja robím chybu, musí byť riadna. Táto trvala desať rokov. Vyše.“

„Vieš, čo sme boli za Kamilu ochotní dať!“

„Viem. Aj ja som to dal. Dostal som sa až tak ďaleko, že mi nezáležalo na slobode a dôstojnosti. A nepoznám ženu, ktorá by bola ochotná žiť s neslobodným a poníženým. Najmä ak sama bola príčinou toho stavu. Bavme sa radšej o niečom inom.“

„Kua, kua, to je dobrá mašinka!“ prezeral si Slušo Denyho kameru.

„Päť a pol megapixelu, karta na tisícdivsto obrázkov a urobí aj polhodinové video. Síce nie najkvalitnejšie, ale zbaví.“

„To si vieš kúpiť z výplaty?“

„Som už komusi, aha Jakobovi, spomínal, že podnikám. Je to v nákladoch.“

„V čom podnikáš?“

„Nie je podstatné. Mám sa celkom obstojne a to je

dôležité.“

„Čo distribuuješ drogy?“ zasmial sa Slušo a Deny ho nasledoval.

„Nie. Povedzme, že robím v šoubiznise,“ nechcel pokračovať v debate.

„Radšej sa pochváľ ty!“ oslovil Sluša, keď odpil.

„Čím? Vieš, ako ma táto trieda srala? Posledný debil si o mňa utieral hubu, nikto ma nemal za nič.

Chválabohu, že prišli počítače. Hneď som sa ocitol v inom svete. Ja som si ešte počas školy začal zarábať programovaním hier. A tie slušovické péemdéčka, to bola riadna klada. Keď som skončil školu, zobrali ma tam. Som si myslel, že idem do riti sveta, ale keď som to tam všetko videl... Až keď som bol prvýkrát v emerici, spoznal som to. Slušovice boli Amerika v socialistickom Československu. A ja som sa tam pohyboval ako majiteľ sveta. Keď ste vy tu zarábali dvaapol v hrubom, mal som kreditku, mesačne desať a nevedel, čo so sebou. Ženiť som sa nechcel, akosi mi stačilo predstaviť si rodinu, v ktorej som vyrástol a mal som dosť. Ale raz aj k tomu príde. Teraz mám ešte príliš veľa roboty, aby som sa rozptyľoval takými maličkosťami.“

Deny si živo predstavil, ako do školičky smeruje malá napodobenina Sluša. Zopakuje sa presne to, čo už Slušo zažil, teraz však bude v pozícii starnúceho otca on. A ako sa na spolužiaka pozeral, neveril, že si nájde mladé a energické dievča. Predstavil si vedľa neho

rovesníčku, ktorá svoje prvé a jediné dieťa porodí na prahu štyridsiatky, ani nie tak kvôli tomu, že sa na to teší, skôr preto, že sa to ešte stále od rodín očakáva. To radšej keby zostal sám, uzavrel.

Vstal, aby si ponáťahoval svaly, rýchlo sa ochladilo a Frí už organizoval rozdávanie diek. Tak sa pod niektorou stretnúť so spolužiačkou, obzeral sa okolo seba. Vyradil Editu, Džejn sa aj po rokoch bál, Zuzi bola zjavne zamilovaná do Jakuba, Finta prichádzala do úvahy až po litri a ostatné sa mu zlievali do krdľa kotkodákajúcich sliepok. Aj sa mu zazdalo, že z ich skupinky počuje ten charakteristický prejav hrabavej hydiny.

Pridal sa k Dokimu a jeho obdivovateľom.

Sobota, 0:00

Prikrývky boli rozdané, miesta na spanie obsadené. Z chalupy sa stala nocľaháreň. Nikto nebol opitý a nikomu sa nechcelo spať. Ležali v tme a posielali si vtípky.

„Fakt, pamätáte, ako sme boli na tej zemiakovej?“ napadlo zrazu Dokimu. „Keď Koza prvou ranou zostrelil luster a potom sme boli dva týždne bez elektriny?“ Tmou zaznel chichot.

„Alebo keď zobral dýku a šmaril ju cez celú izbu rovno Jakubovi nad hlavu. Keby ste ho videli! Som myslel, že sa posral a umrel!“ pridal Deny. Smiali sa všetci, ale Jakuba ešte aj teraz obišiel mráz. Možno aj Peter. Ešte teraz počul, ako mu kudla drncí pri ušiach. Možno stačil malý pohyb, možno pošmyknutie a vyfasoval ten nôž niekde do tváre.

„Ja som sa vtedy veľmi nesmial. Keby som vládal, tak ho zabijem.“

„No jasné, ale bola to v konečnom dôsledku sranda!“ nedal sa Deny.

„Asi ako keď ti pochovávajú babku,“ ozvala sa Džejn.

„Nemá niekto chuť zafajčiť si?“ prerušil nové ticho Jakub.

„Baby, nehrňte sa všetky!“ zareagoval Doki. Opäť výbuch smiechu.

„Tak idem sám.“

„Počkaj, ja si asi dám tiež,“ vyhrabala sa spod deky Edita.

„No, s lesbou môžeš,“ pokúsil sa o ďalší vtíp Deny.

„Debil! Práve preto viem, že som urobila dobre, keď som odtiaľto odišla,“ trepla Edita dverami.

„Nič si z toho nerob. Tu je každý niečím iný a pretože sa bojí, útočí na ostatných. Keď chceš, prezradím ti, o čom je Denyho podnikanie.“

„Pochybujem. Ak mi chceš povedať, že produkuje porno, tak to viem už dávno. No, teda, odkedy som prišla do Frankfurtu. Ann mi spomenula, že pozná nejakého ostáka, ktorý sa na tom svinstve celkom nahrabal a nedá si pokoj. A vykľul sa z neho práve Deny.“

„A čo si to nepovedala?“

„Načo? Tí, čo po tom pátrali, to vedia, pre tých ostatných je to bezvýznamné. Akurát by si možno chceli tiež udrieť, lebo tým sa aj Deny stal iným.“

„Nakoniec to skončí tak, že do posledného normálneho si budú udierať všetci nenormálni. Lebo ak zostane normálny sám, bude jediný iný.“

„Asi tak.“

Pripálil jej, nešikovne potiahla.

„Ja totiž normálne nefajčím. Len mi je z toho všetkého zrazu smutno.“

„Ja viem. Dnes asi každému. A preto sa podpichujeme a pechoríme. Človek nie je naučený prijímať toľko zlých správ naraz. Keď to sleduješ v

telke, všetky tie katastrofy a nešťastia, vzdychneš si a povieš čo už. Je to ďaleko, je to len správa, ktorá nijako nezasahuje teba ani tvojich blízkych. Nie sme na to pripravení. A nikdy to nedokážeme.“

„Vieš, keď som Maťovi povedala, že s ním končím, myslela som si, že mám pri sebe inteligentného chlapa, ktorý chápe a rozumie. Ale to peklo... Vieš, čo urobil? Kúpil mi obludný vibrátor, vraj, keď mi nestačí, nech si ho vopchám tak hlboko ako viem. Potom predomnou úplne bez zábran onanoval. Oprskal aj televízor a vôbec sa neunúval urobiť po sebe poriadok. Nakoniec ma znásilnil a vyhodil. A ja som sa s ním chcela pekne rozlúčiť a zostať kamarátka...“

„To sa ťažko vysvetľuje. Vieš, každý chlap je samec. Každý chlap si myslí, že je tu hlavne preto, aby uspokojil samičku. Alebo samičky, podľa náтуры. A tvoje priznanie považoval za svoju prehru. Vysvetlil si to tak, že ťa nedokázal uspokojiť a preto si sa obrátila. Bral to ako zlyhanie samcov. Pritom je to totálna volovina. Prečo by si mala byť iná? Máš stále dve nohy a dve oči, máš rada ľudí okolo seba a robíš niečo, čím si užitočná ľuďom okolo seba. To je často viac, ako dostaneš z tých takzvaných normálnych.“

„No. Ale musela som odtiaľto odísť. Vieš, keď ten minister, bože, ako sa..., ale to nie je podstatné, teda keď povedal, že lesby a homosexuáli by sa mali liečiť, lebo sú chorí, zbalila som sa. Nemohla by som už žiť v tejto fašistickej spoločnosti. Ak môže niekto bez

následkov povedať takúto kravinu a pritom ešte sedieť na vysokej stoličke... Tu naozaj nie je čo riešiť.“

„Súhlas. Táto spoločnosť nebude nikdy zdravá. Síce som tvrdil, že stačí počkať, kým vyhnújú dve tri generácie, ale kým k tomu príde, stačia tí odchádzajúci nakaziť nových. To by vyriešil iba plameň...“

„Stále si taký radikálny?“ usmiala sa Edita.

„Ale houby. To len tak prebleslo. Hľadám. A keď sa mi podarí nájsť sám seba, možno sa dám do hľadania človeka, s ktorým si budem rozumieť.“

„A Kamila?“

„Čo s ňou všetci máte?“

„Sa nečuduj. Tých pikošiek tu zaznelo viac než dosť. O triednej a Kozovi sa nikomu veľmi nechce, tak si tretí v poradí. Mohol si o tom mlčať.“

„V tom stave totálnej úprimnosti som si nevládal zahryznúť do jazyka.“

„Tak musíš strpieť aj otázky.“

„Asi to bol omyl.“

„Tak si na tom, ako ja. Ale nesmúť!“

„Nesmútim. Všetko, čo na v živote stretne, má nejaký zmysel. Ak ho nájdem, posunie ma to dopredu.“

„Počúvaj, s tebou sa muselo niečo stať!“

„Nie. Som to stále ja.“

„Nie. Veď rozprávaš ako kazateľ v rádiu!“

„Fakt?“

„No. Máme také nedeľné vysielanie. Najprv som to nemohla vystáť, vieš, tie teplaté katolícke hlasy,

navyše je to cirkev plná predsudkov a obmedzení, robí ľudí závislými na pochybných ideách, ale potom ma Ann prinútila, vraj na zlepšenie nemčiny je lepšie počúvať kultivovaný prejav a nie tie drísty moderátorov v komerčných rádiách...“

„Mi hovor. Koľkokrát nedokážem tú vreštibudku ani zapnúť! Vďaka bohu za cédečka!“

„No, tak som ho začala počúvať. A je veľmi múdry. Iste, má v sebe všetky tie zverstvá a asi im aj verí, ale vie, že rozpráva hlavne pre ľudí, čo nechcú chodiť alebo nemôžu do kostola, lebo by sa všetci čerti zjašili od radosti. A hovorí také podobné veci, ako si mi teraz predviedol ty. Nedal si sa k nejakej sekte?“

„Ešte to. Nie. Len hľadám, čítam, som otvorený. Učím sa žiť s láskou v srdci. Mám takú kamošku, zaoberá sa čakrami a karmou a takými tými populárnymi vecami. Keď to na mňa prvýkrát rozbalila, chcel som sa začať smiať. Ale fakt je, že sa s ňou cítim veľmi dobre, vždy, keď ju stretnem, som pokojnejší, občas mi posieľa svetielko a ja cítim, že do mňa prúdi nezištná energia.“

„Ja ťa fakt nepoznávam,“ krútila Edita hlavou. Striaslo ju od zimy.

„Ideme dnu?“

„Nie, nechce sa mi tam. Je tam dusno.“

„Tak ti prinesiel deku.“

„Ak chceš riskovať tie blbé reči.“

„Mne to nevadí. A oni si uvedomia nezmyselnosť

svojich slov.“

Sobota, 7:00

Frího asistent sa zvrátil v kuchyni, rozvoniavala praženica, kočka krájala paradajky a papriku, chlieb už ležal v ošatke a z kávovaru kvapkala prvá várka životabudiča.

Jakub si spomenul na inú chalupu v inom čase, keď s polovicou triedy na bicykloch vyrazili proti víkendú, čas sa pokazil a pristáli práve včas, aby úplne nepremokli. Spolužiačka sa ospravedlňovala, že nie je upratané a navarené, nikto ju nebral vážne, mali predsa všetko so sebou a pavučinky po zime boli skvelými ornamentami. Mali za sebou oslavy sedemnástin, už len dvaja zostávali pred prahom tohto magického veku, cítili sa pánmi sveta a nejaké detaily ich nemohli rozhádať.

Chlapci sa vtedy pochlapili a skúšali s Kozom výdrž. Postupne odpadávali, len Koza, majster sveta a širokého okolia v chlastačke, sa sťažoval, že nemá s kým piť. Vrhla sa na každého, kto sa prebral z delíria a nútil ho nasávať ďalej.

„Tu je taká nuda! Tu sa ani nejebe!“ vytrasila po polnoci Džejn výrok, ktorý vošiel do dejín triedy. Hneď zaň sa zaradila akcia z výletu do hlavného mesta, kde Ivan v Slovanskom dome zahral granda, ale keďže prepočul sumu, ktorú čašník napočítal, podával mu päťdesiatkorunáčku so slovami: „To je dobrý!“ Čašník najprv zblbnutý odpochoďoval, po chvíli sa vrátil s

dvomi búchačmi a celú partiu vyhodili na ulicu. Chechtali sa ako blázni. Účet znel na stoštyridsaťjeden a nie na štyridsaťjeden, ako počul Ivan. Tretie miesto obsadil výrok triednej, keď namiesto povinnej praxe vo fabrike roztákali okná na polorozpadnutej budove. Po vyšetrovaní a vynesení rozsudku – osem dvoják zo správania a tri riaditeľské pokarhania – vycedila triedna na triednickej: „Decká, ja vás mám rada, ale ja by som vám dala aj trojky!“ Čo by si zaslúžili súdruhovia, ktorí ich poslali upratovať desaťročia zarastajúci dvor, na ktorom našli vrak spartaka, cez ktorý vyrástol strom a kopu použiteľného, ale dávno odpísaného materiálu, už nekonkretizovala. Brali to vtedy ako veľkú krivdu, aby sa z toho dnes smiali. Čas má na všetko tú správnu náplasť.

Jakub si spomenul, ako sa večer, keď sa prebral z opice, pokúšal dostať Táni do nohavičiek. Bola celá mäkká, ležala na posteli ako vrece molitanu, stískala nohy a celý čas opakovala, že ju mama upozorňovala, aby si dávala pozor a nevyviedla nejakú kravinu, a že sa aj tak na nich niekto pozerá a budú reči. Napokon to vzdal, zobral Kozovi z ruky práve otvorenú fľašu vodky a vylial ju do seba na ex. Tým si získal Kozov obdiv. Prešiel sa vtedy po dedine, štekali na neho z každého dvora ako na votrelca, mal úplne čistú hlavu a spokojne sa vyspal. Ráno potom, podobne ako títo dvaja, nachystal raňajky pre celú partiu. Ohrdli ho, ošablili celý dvor a spolužiačka mala z toho doma

problémik a už ich nikdy na chalupu nepustila.

Vrátil sa z rannej cigarety. K stolu proti nemu si sadla práve Táňa. Kedysi ich všetkých vzrušovali jej plné prsia a štíhly driek, ktoré nepristali k detskej tváričke. Teraz sa pozeral na starnúcu ženu bez ilúzií a chuti do života. Prsia sa jej zmenili na riadne mechy a štíhly driek zostal kdesi na starých fotkách.

„To je zmena, čo?“ oslovila ho. „V meste by si ma nespoznal.“

„Mestom chodím so sklonenou hlavou a neodpovedám na pozdravy.“

„Tiež riešenie. Ako sa máš?“

Už chcel podráždene zareagovať, opakovať ešte raz rozchod s Kamilou by ho zabilo, potom si však uvedomil, že je to len otázka k rannej káve.

„Celkom to ujde. Žijem a teraz je mi dokonca dobre. Ale ty sa pochváľ!“

„Vieš, keď počujem túto výzvu, mám chuť povracať jej vysielateľa!“

„Tak ako sa mám spýtať?“

„Skús prejaviť trochu záujmu! To je, ako keď sa ma večer v šichte spýtajú Tak ako?! Vtedy mám chuť im šprihnúť: Odpredu, odzadu alebo na koníka, ako máš najradšej! Ale ešte som to neurobila. Lebo ma nejaký blbec chytí za slovo a budem mať problém sa ho zbaviť.“

„Čo to robíš?“

„Barmanku. V ... Ale, to je jedno. V jednom takom

pajzli v starom meste.“

„Povedz. Keď budem v Blave, skočím.“

„Ešte to tak. Aby si videl, ako som dopadla!“

„Prečo. Každá robota má niečo do seba.“

„Prosím ťa, nesranduj! Čo už ti môže dať nalievanie blbého chľastu pripitým chujom a ich kurvám?!“

„Ak sa na to tak pozeráš?“

„A ako inak? Si myslíš, že do baru chodia ľudia za zábavou? Sú tam traja večne zhulení hudobní remeselníci, zahrajú ti absolútne všetko, ako v tom ruskom vtipe – tovarišči, znajete, počemu gorila jajca v kofi pojaskala – da znajeme a už hrajú, striedam sa s kolegyňou, ktorá je ešte väčšia troska ako ja, ale ja sa aspoň nekurvím, teda aspoň nie každý deň a už nepijem, lebo jeden čas som z toho skoro zomrela, viem prázdne reči s tými debilmi a nenávidím to tam, hovorím si, raz to musí prísť, raz sa musí čosi stať, raz musím konečne nazbierať odvalu a urobiť ten krok, ale ako starnem, mám stále menej sily a vidím, ako sa tá šanca vzdáľuje, až z nej nezostane nič, len tá diera v hrobe, lebo kým máš nejaké svetielko pred sebou, môžeš si myslieť, že kráčaš tunelom, že sa stále približuješ k tomu svetlu, ale keď to svetielko zmizne, musí ti byť definitívne jasné, že už len padáš do tej hnusnej jamy, aj preto sa ľudia boja zomierania, lebo nevidia to svetlo, lebo vidia, že jama, do ktorej padajú, má len jeden otvor a ten sa za nimi zatvára...“ odrazu si vzala z Jakubovho balíčka a pripálila si rovno nad

tanierom. „seriem na to, že sme sa dohodli, že vnútri nebudeme huliť. Vlastne si bol jediný, čo nič nepredstieral a zapálil si hneď, ak si tuším s cigou v ruke aj neprekročil prah tohto schujeného stretnutia, ma poráža, keď vidím, ako tu každý predstiera, že je v pohode, ale mňa neodrbú, vieš, videla som toľko trosiek, aj znovu nastriekaných, že mi nikto nemusí baliť hovná do celofánu...“ potiahla silno a popol spadol do praženice, „no a? Srať na ňu, zožrať sa dá všetko, veď je to len popol a keď sa údime, vieš, koľko máme v sebe svinstva?“ nabrala si vidličkou a pomedzi dva šluky prehltna sústo aj s popolom, „aspoň nemusím zajedať, chlieb mi dávno zhorkol, kde sú tie ideály, čo sme mali, keď sme odchádzali do sveta, vieš, bola som do teba zamilovaná, keď si sa mi vtedy nevedel dostať k šuške a nič si mi nevyčítal, ani si to nespomenul, ale mala som pravdu, Džejn s Motýľom na nás čumeli a potom sa nám za chrbtom smiali, nech ich pes po..., sorry, ty asi nie si zvyknutý na takéto reči, tak som sa do teba buchla, že keby si do mňa len trochu strčil, prekoprcnem sa s nohami naširoko, ale ty si to už nikdy potom neurobil, asi si sa predsa len nasral, možno som ti mala dať a srať na mater, aj tak mi nikdy nič dobré neporadila a vidiš, ako som skončila, keby si ma zbúchal, mohla som byť dnes vážena pani, možno aj s tromi deckami, ale takto mám za sebou dva výškraby, tri protialkoholické liečenia a pred sebou život v pekle, lebo to už nie je očistec, to už je hlboké peklo, na ktoré

aj tak neverím, kam sa ja dostanem po smrti, to keby som tušila, ale myslím si, že keď teraz takto trpím, musím ísť do neba, čo ale bude problém, lebo hneď pri bráne sa pokúsím zviest' Petra, tak ma pošlú späť, ale čerti ma už musia mať plné zuby, budem pendlovať ako odtrhnutý vagón z jednej riti do druhej, niekedy si želám, aby to už bolo, aby som sa viac neprebrala, no načo je komu takýto dodrbaný život?“ potiahla posledný krát a udusila špak uprostred taniera. Do kuchyne vošla Inka a Džejn, Táňa rýchlo vstala a stratila sa.

Sobota, 10:00

Na výpravu sa netešil asi nikto. Najmenej Frí, ktorý to vymyslel a považoval za celkom dobrý nápad. Otrávené tváre spolužiakov mu však povedali čosi iné.

„Dobre, tak to zrušme!“ navrhol, ale odpovedalo mu nesúhlasné mrmľanie.

„A čo tu budeme robiť celý deň a potom ešte celú noc? Šak sa z toho zmagoríme!“ Džejn prevzala funkciu hovorkyne.

„Ja teda nejdem. S touto riťou mám čo robiť, aby som sa udržala na rovine,“ ozvala sa jediná proti Táňa. Sedela s cigaretou a divokými kruhmi pod očami na psej búde bez nájomníka. Ktosi sa zasmial, akoby to bol dobrý vtip, Táňa však nazlostene zareagovala: „Vieš, aká je výhoda tučnej ženy?“ obrátila sa k Denymu. „Môžeš si vymodelovať prsia, kde chceš!“ zabila ho, keď pokrútil hlavou. Vedela, že ten vtip pozná, veď sa pravidelne stretávali v bare, nosil jej najnovšie veľdiela a ona ich posúvala pedofilným úchylákom, nemohla v tejto partii ani spomenúť, že vie, čo Deny robí, lebo by ju okamžite prezradil aj on. Každý v tomto svete vie niečo na toho druhého a potom sa vzájomne držíme v šachu. Stačí, aby to raz ruplo a to domino už nikto neposkladá.

„Deti, ja sa teraz prechádzam denne aspoň desať kilometrov, ak ma z toho môžete vynechať, radšej vám

navarím dobrý obed.“ Jakub kapituloval druhý.

Ozvali sa ešte traja, každý si našiel nejakú výhovorku, ale zvyšok triedy odkráčal zdolávať vrchol miestneho kopčeka. Do kuchyne nezamieril nikto.

Jakub sa konečne zoznámil s Frího asistentom a jeho babou, Peter a Mirka, mal radosť z ich mladosti, boli to vlastne ešte len deti.

„No neviem, rejžo nám dal pokyny, čo a ako máme robiť,“ pokrčil Peter plecami.

„Tak ich budeme plniť. Akurát ich trochu modifikujeme. Ak je umelec, ocení náš tvorivý prístup k plneniu povinností.“

„Ten a tvorivý!“ ubehlo Mirke. Obaja na ňu zazreli. Peter so strachom, Jakub s prekvapením.

„Mirka!“

„Nie, nie, hovor. To je také zlé?“

„Nie. Len nudné. Rejžo je asi posledný remeselník, na ktorého by sa obrátili producenti, keby chceli natočiť film.“

„Ale tie reklamy?!“

„Hlavne nesú. Na to sa nikto nepozera ako na umenie. Z niečoho žiť treba.“

„Vraj zasa sedí nad nejakým scenárom. Vraj mu ho poslal nejaký známy a je to bomba. Ale z toho zasa nič nebude. Nezoženie producenta. S takým menom má problém natočiť toaletný papier na kotúčik.“

Jakub si spomenul na poslednú poviedku, ktorú Frímu posielal kedysi zjari. Medzitým ju zobrali do

ktoréhosi obrázkového časopisu a vyplatili honorár. Malý, ale potešil. Možno to je to, nad čím Frí sedí? Ale skôr nie. Musí mať predsa dosť zásobovačov. Navyše, poslal mu to iba tak, aby sa pochválil, že sa mu podaril dobrý kúsok.

„Vieš, Rejžo je skvelý chlap. Je s ním kopa srandy a každý ho má rád. Ale nemá tú šťavu, ktorú potrebujú umelci. Jeho by si mohol poliať aj benzínom a škrtnúť zápalkou, nieže nezhorí, ale ani iskra nevyskočí. Musí hrozne trpieť, lebo stále hovorí o tom, čo raz natočí.“

„Dobre, tak ho nechajme tak a poďme variť. A vy dvaja čo?“

Pozreli po sebe.

„Práve sme si povedali, že končíme,“ vysúkala Mirka po chvíli.

Jakub si sadol. Čo tu neexistuje nikto normálny? Spýtal sa to nahlas.

„Ja ho mám rada.“

„Petra, nie HO!“ opravil ju Peter. A Jakubovi bolo jasné, že tí dvaja urobili dobre.

„Tak sorry, beriem späť všetky otázky. Poďme na ten obed, lebo keď sa vráti vyhladované stádo mojich spolužiakov, zožerú aj psovi z misky.“

Sobota, 12:30

„Dobrý deň!“ ozvalo sa z dvora. Do kuchyne cez okno nakukli dve strapaté blondaté hlavičky.

„Dobrý deň. A vy ste čie?“ odzdravil Jakub od sporáka. Bol by to pekný obrázok. Zapamätal si ho a neskôr ho skúsi nakresliť.

„Moje, odjakživa moje. A nikto mi nedokáže, že nie!“ vovalila sa dnu energiou sršiaca Ester. S hustou čiernou hrivou a trochu krivým nosom, za ktorý sa jej vždy posmievali. Jakub sa znovu zamiloval.

„Ty, vieš, že sem nemá prístup nikto okrem spolužiakov?“ sedeli na lavičke, keď sa vystískali.

„A čo som mala tie čertice zavesiť doma na klinec?“

„Nie, stačilo Mirovi na krk.“

„Ale, zase sa túla kdesi v Argentíne. Už som z neho pomaly na nervy. Keď sa má vrátiť, nacvičujem si jeho podobu nad fotkou, aby som náhodou neoslovila niekoho iného.“

„Ty si asi najšťastnejšia z celej triedy. Ale nepovedal by som to, keď som videl, ako ste s Mirom ešte v škole bojovali!“

„Ani ja. Ale vieš, jednak je perfektný človek, jednak sa mi nestačí zunovať, lebo vždy kamsi vystrelí presne tri dni predtým, než dostanem chuť vyhodiť ho. Tuším má nejaký siedmy zmysel.“

„Prečo siedmy?“

„Lebo šiesty máme my, ženy.“

„Ani sa ťa nemusím pýtať, ako sa máš?!“

„To teda nemusíš. Nestíham sa zastaviť. Chystáme vianočnú kolekciu a ja neviem natrafiť na poriadny text. Normálne som si jeden čas zúfala a či veríš, či nie, spomenula som si na teba. Písal si predsa básničky a potom si aj povyhrával nejaké súťaže, iste by si našiel niečo staršie v nejakom starom kufri.“

„Starý kufor som spálil. Nebolo v ňom nič na čítanie. A možno sa niekde vynorí, ako ten stratený Hemingwayov, po rokoch.“

„Ak si ho spálil, ako sa môže vynoriť?“

„Každý kufor je taká malá Noemova archa. Aj keby sa za búrky potopil, voda raz opadne a keď vyschne blato, možno vietor odfúkne nános hliny a ktosi ten správny roh objaví.“

„To nebolo zlé. Kde si to čítal?“

„Tu, ty bosorka!“ zasmial sa a poklepal si na hrud’.

„Naposledy si robil nejakého okresného škrabáka, tak som netušila, že v tebe aj čosi zostalo z toho básnika.“

„Sa neospravedlňuj. Aj ja som na to takmer zabudol. Nie je nič horšie ako stereotyp a predpísaný počet riadkov.“

„A už to nerobíš? Že básniš?“

„Nie. Sekol som s tým a žijem si.“

„To musí mať tvoja Kamila radosť. Už ju počujem: Zase nič nerobíš, keby si aspoň nejakú korunu domov

doniesol, večne sa len spoliehaš, že ti dám najesť, najradšej by som sa ťa zbavila!, či tak nejako.“

„No. Ja už ju nepočujem. Mám rentu, stačí mi, na čo potrebujem a ostatné ma netrápi.“

„A Kamila?“

„Vieš, keby si tu bola včera večer, niekto by ti už pošepol, že som sám a na túto otázku začínam získavať celkom slušnú alergiu. Ani nepočítam, koľká si v poradí, čo sa pýta. Tebe však prepáčim absolútne všetko na svete. Navyše, nebola si tu, tak si nemohla vedieť.“

„No dobre, už sa nepýtam. Ale to ti stačí, vybrať si raz za mesiac nejaké úroky, predpokladám, že si dobre zbohatol, hoci si neviem predstaviť na čom, a len tak sa poflakovať?“

„Nepoflakujem sa. Začal som sa učiť maľovať. Píšem. Učím decká robiť noviny. Posielam veci do všetkých časopisov a možno sa občas niekto ozve.“

„A niečo dlhšie by si nemal?“

„Myslíš pre teba? Stačilo by ti tak dvadsať centí?“

„Somár! Som dosť nervózna. A nechcem, aby sme zasa vydali nejakú sračku, už bez toho máme blbé renomé. Vieš, keď som do toho išla, mala som nádherné sny, ako podporím mladých autorov, ako pozdvihnem vkus slovenského publika, ako urobím dieru do sveta. Ale v našich končinách nie sú mladí autori. Tie príšernosti, čo dostávam na stôl sú nepoužiteľné aj na wc, lebo ten papier je príliš tvrdý. Všetkých dobrých už má v stajni Kali Bagala a možno

nerobí dieru do sveta, ale je fakt dobrý. Možno by mi stačil jediný dobrý autor na odpich.“

„Neviem, prečo si myslíš, že práve ja?“

„Čo ja viem. Tušila som, že keď sem s kočkami prídem, bude tu prázdny dvor, lebo všetci budú niekde zalezení. A cítila som, že sa stretnem práve s tebou. To je ten šiesty zmysel.“

„Vieš, čo, nebavme sa o robote. Poď si dať niečo na privítanie!“ vstal a odviezol Ester za ruku do kuchyne.

„Ale vieš, že ja nepijem!“ ohradzovala sa.

„To sme dvaja. Chcel som ti ponúknuť nektarinku z Frího tajných zásob, ktoré pred nami ukrýva. Môžem?“ podával jej do ruky umyté ovocie.

„Ty si fakt exot!“ vzala si nektarinku. „A pre kočky by sa nenašli?“

Podala svetlovlasým dievčatám cez okno a vrátila sa.

„Odkedy nepiješ?“

„Odkedy som si spočítal, že som si už svoje odpil.“

„To sa dá?“

„Jasné!“

„Predved’!“

„Lekári tvrdia, že človeku dobre padne jeden až dva poháriky vína denne. Vraj to dokonca prospieva zdraviu. To je okolo troch deci. Denne. A ja som si vypočítal, že som za desať rokov vychľastal vyše sedemtisíc litrov vína. Áno, vychádza to na dva litre denne. Takže to nebolo za desať, ale povedzme za

dvadsať a v menších objemoch, ale aj tak som sa dostal k tomu číslu. Vieš si to predstaviť? To je veľká cisterna! A keď som to potom vydal tými tromi deckami denne, vyšlo mi, že by som to mal normálne vypiť za šesťdesiatštyri rokov. Poznáš tú pesničku, When I am sixty four? Ako v nej Lennon spomína, aké to bude krásne, keď sa stretnú, budú starí bielovlasí páni a budú spomínať na časy, ktoré spolu prežili? A ja som sa ich nemusel dožiť.“

„Ale to nesedí! Nepil si odmalička, možno si začal, keď Koza provokoval v šatni. Takže teraz by si nemal piť do takej osemdesiatky a potom môžeš tie tri decky denne.“

„Vidíš! Zasa dôvod, pre ktorý sa oplatí žiť,“ zasmial sa. Ester sa v tvári odrážalo slnko, mala jemné pavučinky okolo očí, celý život sa hlavne smiala a bolo to na nej vidieť. Už to nebola tá štíhlučká krehučká víla, ktorá všetkých očarovala, ale zároveň sa jej báli, už mala ženské miery, ale stále v sebe nosila tú krehkosť.

„Fakt. Si tá najkrajšia žena, akú som vo svojom živote stretol. Škoda, že som nenašiel odvahu,“ vzdychol si a objal ju. Opätovala mu bozk, ale kôstka z nektarinky mu pristála vo vrecku košele.

„Počúvaj, ja som matka dvoch dorastajúcich detí! Neuved' ma do pokušenia!“ smiala sa, keď Jakuba odstrčila. A on počul: Pokúšaj ma!

Na dvore nastal ruch. Z veľkej výpravy sa vracali prví

vyčerpaní objavovateľa.

„Teda ja ho zabijem len čo sa tu ukáže!“ hekala Džejn. „Ja som taká krava, že na všetko skočím! To je horšie ako s mojimi deckami. Tie ma tiež nahovoria na každú blbosť, ale aspoň sa vedľa mierniť... Jéj, Estéér!“ zvriskla, keď si všimla spolužiačku a vrhla sa na ňu.

„Ahoj, Džejn! Stále nadávaš?“

„Ále, čoby. To ma len Frí vytočil. Vraj prechádzka a skoro som o nohy prišla. Kedy si dokvitla?“

„Pred hodinkou? A nikoho som tu nenašla.“

„Nehovor! Ani zo srandy. Mali predsa robiť obed. Aj Jakub! Som taká hladná, že sa predomnou neukryjú ani sardinky do konzervy!“

„Ten je v kuchyni a čosi vyvára. Ale sám.“

„No zbohom. Dúfam, že vie aspoň čaj!“

„Ako sa máš ináč?“

„Ale to vieš, furt sa niečo nájde. Ty kvitneš! Miro je zase niekde v luftu a ty máš okolo seba oblbovákov?“

„No dvoch. V sukniach. Čertice, poďte sem!“ zavolala na dcéry. Neochotne sa prišmochkali, nechali si postrapať vlasy, povinne odpovedali na nudné otázky tety Džejn, s ktorou sa aj tak podchvíľou stretávali v meste a potom sa stratili. Dedinský dvor bol zaujímavejší ako betónová Petržalka, v ktorej boli odsúdené bývať, kým bol otec na výletoch. A to bolo príliš často.

„Ako to ty robíš, že celá žiaríš?“

„Žijem. A teším sa z toho.“

„Aj ja by som. Ale keď si predstavím toho môjho...“

„Džejn. Máš presne toľko, koľko ja. Tak čo? Každý deň predsa môžeš začať nový život!“

„Práveže môžem. A rovnako nemusím. Neviem si predstaviť tú hrôzu, že by som sa mala ráno zobudiť sama v posteli, celý deň bagrovať okolo detí, s vyplazeným jazykom do roboty a po nákupoch a potom práčka, žehlička, sporák, úlohy, poriadok...“

„Prepáč, a teraz čo z toho nerobíš?“

„No jasné,“ ozvala sa po chvíli Džejn, „máš pravdu, ako obyčajne. Ale tá posteľ...“

„Do ktorej si večer líhaš vedľa smradľavého, pripitého úbožiaka? To ti tak chýba, že sa na tebe občas, keď vládze, vytrasie? To je snáď hádam lepší vibrátor!“

„No, možno. Ale deckám by chýbal tato.“

„Tento? Zabudli by prvé!“

„Tebe sa to ľahko hovorí, keď si šťastne vydatá, úspešná, máš batoh peňazí...“

„Tie ma vždy skôr ťažili. Ale naozaj mám skvelého muža a dobrú robotu. Možno by som ti vedela ponúknuť tiež dobré miesto. Ale len pod jednou podmienkou!“

„Ja som si na to tlmočenie zvykla a aj to nesie. Toľko by si mi asi nevedela dať.“

„Peniaze nie sú všetko,“ zasmiala sa Ester a pohľadila Džejn, svoju najlepšiu kamarátku zo školy, po vlasoch.

„Dobre. Porozmýšľam.“ Džejn sa konečne vyzula z mokrých tenisiek, v ktorých sa jej podarilo skĺznuť do mikropotoka a dôkladne sa vymáčať. Našťastie na spiatočnej ceste.

Dvor sa zaplňal. Jakub s Ester povynášali von obrusy, taniere a príbory, o chvíľu to vyzeralo ako na dedinskej svatbe. Lepšie ako vtáčiky sa počúvať nedalo, slnko sa hralo so všetkými sklíčkami a odrazmi, dvor bol ako z krásneho sna. Alebo Jakubiskovho filmu. Na priedomí sa vyhrievala mačka aj s dvomi mačiatkami, pripravenými na hostinu. Lebo kde je veľa ľudí, tam sa im iste aj dačo ujde. Popred dom prešlo naraz veľa ľudí, možno nejakí zabudnutí z kostola, ale skôr to boli zvedavci, ktorí sa osmelili iba takto, v krdli.

Zo všetkých na chvíľu opadli starosti, vrátili sa do školy a chechtali sa zo vzájomného doberania.

„Ja som hladná!“ vykrikla Zuzi a spustila tým klopkavý protest. Každý vzal do ruky lyžicu a cinkal s ňou o tanier.

„Ešte, ešte!“ posmeľoval ich Deny. „A keď všetci poroztľkate taniere, aspoň sa dobre nahlcem!“

„Neviem, či toho bude dosť,“ postavil Jakub prvú polievkovú misu na stôl. Jej obsah zmizol ako v stostupňovej horúčave. Podobne dopadla aj Ester, ktorá sa pridala pomáhať. Ale ďalšie dávky už to zrovnali.

„Kde je ten guláš?“ zastal si k stolu Frí.

„Mal byť guláš?“

„No. Taký riadny, ostrý, aby ste slopali ako štence.“

„Mám pre vás smutnú novinu. Guláš nebude,“
Jakub prišiel s veľkým plechom, zakrytým alobalom.
„Myslím, že nás chcel Frí akurát uraziť. Tak som to trochu ponaprával.“

Na špíz sa vrhli všetci, taniere už nikoho nezaujímali.
Vzal si aj domáci pán.

„Ozaj, kde je Peter s Mirkou?“

„Poslal som ich preč. Rozišli sa. Každý inou stranou,
ale Peter bol aspoň frajer, že jej dal prednosť.“

„Lenže ja som im nedovolil...“

„Nie všetko sa deje tak, ako prikážeš alebo si
predstavuješ. Vidiš, čo sa stalo s tvojím gulášom.“

„To si robil sám?“

„Prosím ťa! Na vojne som varil pre štyridsiatic.
Mesiac. Už sa mi snívalo o kuchyni.“

„Dobrý. Ani som netušil, že si taký kuchár.“

„Hlavne, že všetkým chutí.“

„A okrem Ester už...?“

„Nie. A asi ani nemusíme nikoho čakať. Zdravé
ňadro triedy je tu a rakovina nepríde.“

„Aj tak škoda. Bol som na niektorých zvedavý.“

„Niektoré si chcel povedať?!“

„No dobre!“

„Máme tu predsa fotky. Miro je v Argentíne. A o
niektorých naozaj nestojím. Nehovorili mi nič vtedy,
tak prečo by som sa mal znásilňovať teraz?“

„Lebo. Sa to hodí. Či patrí?“

„Počúvaj, Frí, Peter dačo spomínal, že sedíš nad nejakým scenárom?“

„To len tak hovorím. Myslíš, že pri tých úchylnostiach mám bunky na niečo iné? A kto by sa so mnou bavil? Myslíš, že Rudo Biermann čaká, kým mu zazvoním, aby mi ponúkol nejakých dvadsať melónov na môj jedinečný projekt? Vieš, ja som medzi režisérmi asi taký umelec, ako je pri Picassovi maliar natierač.“

„Daj pokoj, veď aj to je umenie.“

„Lenže to zvládne každý. A Picasso bol len jeden.“

„Každý z nás je len jeden. Vieš si predstaviť tú nudu, keby sme sa opakovali? Kto by to tu vydržal?“

„Vieš, keď si spomeniem na tie naše začiatky v Dividielku. Tie plány. Tie sny o veľkom umení.“

„Áno, říkejte mi Rejžo, já to mám rád a je to tak na velikých scénach zvykem. Pamätám. Stella bola do teba buchnutá ešte skôr, ako ťa zazrela.“

„A ten slávny konkurz!“

„Robotník ide po ulici, slnce si nesie na čapici, usmieva sa. Robotník ide po ulici, slnce si nesie na čapici, to je krása!“

„Myšlienku na myšlienku viaže, prečo sa nezapojiť do súťaže, nebyť prvý?! Myšlienku na myšlienku viaže. Veru sa zapojím ja do súťaže! Tlkot v krvi.“

„To sa snád' ani nedalo napísať! To musel byť zázrak. Že sme to vôbec objavili.“

„Len škoda, že som pri sťahovaní ten almanach

stratil. Boli tam aj iné skvosty.“

„A pamätáš, ako na to tie Júlie reagovali? Najprv si mysleli, že si robíme srandu. Prišli predsa na konkurz do divadla a my sme ich nútili deklamovať stupidne budovateľské verše!“

„Aspoň sa – tou terminológiou – oddelilo zrno od pliev. Keby sme ich nechali recitovať Júlie, nikdy by sme neurobili žiadnu dobrú hru.“

„Škoda. Keď som mal prvý raz plné zuby tej nádeničiny, chcel som obnoviť Dividielko. Ale začal som zo zlého konca. Nevedel som nájsť scenár Zuzanky ani Tefina. A na Wildea som si už netrúfal. Tak som to zabalil.“

„Škoda. Mohla to byť celkom dobrá náplast.“

„Mohla. Ale nie je.“

„Vidíš, ja som chcel v Kocúrkove tiež nadviazať na tie skúsenosti. A tiež som nevedel nájsť ani jeden scenár.“

„Kde?“

„V Kocúrkove. Volal som tak Mesto, keď som tam pristál. Asi to bolo znamenie, že nemáme vyvolávať starých duchov a venovať sa radšej novým veciam.“

„Čítal som tú tvoju poviedku. Keby sa na nej popracovalo, bol by to silný príbeh.“

„Máš moju plnú moc.“

„Som myslel, že ty...?“

„Nie. Už som to dvakrát pustil z ruky. Raz tebe, druhýkrát do Magazínu. Tam to aj vyšlo. Už je to

dospelé, malo by si to žiť svoj život. Mám iné deti.“

„Občas sa pristihnem, že chcem, aby sa vrátili späť tie staré časy. Tak strašne sa v tejto demokratúre nudím. Všetko, na čo si spomenieš, dostaneš. Keď fotrík doniesol to video a potom sme na ňom pozerali trezorové filmy...“

„Vieš, Frí, patrilo to k nám. Keby sme to chceli späť, nič by sa nezmenilo. Lebo dnes už máme iný rozum a tá minulosť je len nostalgická spomienka. Nič by sme z toho nemali. A možno by sme len nechápavo krútili hlavou, čo sme to vtedy vystrájali. Ale som rád, že si túto slezinu zorganizoval. Je to lepšie ako niekde v reštike za drahé peniaze a s profesionálnou obsluhou. Toľko som sa s ľuďmi dávno nerozprával.“

„Neboj sa, stálo ma to hrúzu prachov.“

„Tak nám to vyúčtuj! Predsa nikto z nás nie je taký trochár, aby neprispel.“

„Nie. Povedal som ti, že to urobím ako gesto dobrej vôle. Len škoda, že neprišlo viac ľudí.“

„To už sme preberali. Sú tu všetci, ktorí tu majú byť. Tak buď rád.“

„Som.“

„A teraz mi pomôž s tými koláčmi!“ podal mu Jakub do ruky plech a sám vzal druhý.

Sobota, 16:00

Posedávali a povalovali sa po celej chalupe. Zahnala ich dnu jarná búrka, ktorá vystriedala z ničoho nič slnko. Vonku bolo mokro, zjavili sa dve dúhy a slnko už si zasa plnilo svoje povinnosti. Esterine dievčatá našli hračky, rozložili lego a starci sa k nim pridávali. Stavali rozprávkové mesto, každý dal niečo zo svojich predstáv. Na chvíľu zabudli, kto sú a čo ich trápi. Škoda, že dospeli sa tak rýchlo zabúdajú hrať. Možno by na svete bolo krajšie.

Ester s Džejn oklebetili celý svet, akoby sa nevideli sto rokov. A tí, čo sa skutočne stretli iba raz za päť rokov, po piatich minútach zhasínali rozhovory. Nemali si čo povedať. Všetci boli radi, že sa stretli, ale už toho bolo dosť. A bolo sa treba pripraviť na ďalší večer a ďalšiu noc, ktorá už asi neprinesie nič nové, len predĺži pocit nepatričnosti a nesúnaležitosti. Každý si žil svoj život, každý si vyrábal svoje mindráky. Úprimnosť prvého večera, vybudená správou o smrti triednej, sa vytratila. Už kontrolovali slová. Striehli na to, aby sa nepomýlili a nepovedali viac, ako bolo treba a radno povedať.

Nudu podvečera vystriedala ďalšia porcia žranice a ďalšie fľaše dobrého vína. Jakub už nikoho neiritoval svojím nepitím a jeho zvláštne reči už patrili ku koloritu. Bol rád, že si ho nikto nevšíma, mohol si

všímať on. Nepriateľstvo, ktoré panovalo v triede medzi Dokim a ním bolo zabudnuté, rovnako ako posmešky, ktoré si kedysi medzi sebou strieľali. Jakub ho musel obdivovať. Bol pre neho zároveň potvrdením toho, čo zisťoval. Vždy je čas na nový začiatok, vždy je čas nájsť sa a dosiahnuť niečo, čo človeka uspokojí. Aj Doki sa zmenil, hoci napohľad to tak nevyzeralo.

Frí sa topil vo svojich mindrákoch, Táňa mala chuť zomrieť, ale našťastie iba verbálnu, Zuzi žila vo svojej láske k tomu, čo mala rada pred dvadsiatimi rokmi.

Ako tak pozeral okolo seba, jedine Ester vyzerala naozaj spokojná a šťastná. Vyhľadával ju znova a znova, aby sa jej mohol aspoň letmo dotknúť a prežiť s ňou jej radosť zo života. Nakoniec ju pozval na prechádzaku.

„Pozri, buchtičky majú spoločnosť a mne sa tu nechce mlátiť prázdnu slamu. Nie je o čom. Títo ľudia k sebe kedysi patrili, ale dnes už je každý v inom svete. A všetko sa slovami vysvetliť nedá.“

Vzal dáždňik, keby sa znovu spustil dážd'.

„Predovšetkým musíme dohnať zameškané. Všetci boli na výlete, iba ja nie. A ty si tiež prišla tak, aby si sa nemusela zbytočne namáhať.“

„Ale to nebol zámer. To spoje.“

„Ja viem. Ale prečo by som ťa nepodpichoval?“

„Teraz si sám?“

„Hej. A zabudol som ti povedať, že sa môžeš pýtať úplne na všetko. Odpoviem ti. A aj bez otázky, že ťa

milujem tak, ako nikoho na svete. A ľutujem, že som nenabral vtedy odvahu, že som sa nechal predbehnúť.“

„Ani to nebolo také jednoduché. Miro sa tiež nepreteká. To až na výške. Ocitli sme sa náhodou v jednom kruhu. Okolo samí noví ľudia. A mne sa nechcelo každý deň šantiť a pretvarovať. Najprv sme chodili len na kávu, potom do parku. Vieš, že skoro pol roka trvalo, kým ma vzal za ruku? Normálne som mu ju musela vnútiť. Normálne som mala pocit, že ho uháňam,“ smiala sa čisto a zvonivo. „Ale dobre som urobila. Fakt by som si lepšie nevybrala!“

„Iba, že by si sa zamerala na mňa.“

„To nie. Ty si vtedy lietal kdesi úplne inde. Necháпали sme, čo ťa vlastne drží pri zemi. A keď ste hrali basket, boli sme z teba docikané. Vtedy ešte nebolo veľa dvojmetrových. Tak sme sa na teba pozerali s úctou, z prachu. Každý tvoj prejav záujmu bol pre nás sviatkom. Ale zároveň sme sa ťa báli a nechceli s tebou nič mať. Vieš, bol si pre nás taký plagát na stene. Mohli sme o tebe snívať, ale nedovolili sme ti, aby si sa priblížil. A tie šediny ti veľmi pristanú. Veľa si prežil.“

„Ale nie. To máme v rodine. Moja mama bola šedivá v tridsiatke, ja zaostávam. Ešte je to len kde tu a môžem to používať ako návnadu na dievčatká.“

„Ty si sa dal k pedofilom?“

„Ťava! Pre mňa je dievčatko aj tridsaťročná žena!“

„Prečo ste sa vlastne s Kamilou? A ako ste sa vlastne vy dvaja dali dokopy?“

„Tak na ktorú?“

„Povedal si, že na všetky. Tak zaradom.“

„Vieš, ja ju stále milujem. Ale nedokážem s ňou žiť.“

Pre mňa je rodina svätá, deti najdôležitejším božstvom, partnerka jedinou ženou. Akurát, že ona to tak necítila.“

„Asi si to nevedel dať najavo?“

„Alebo som to robil zle. Ako sme sa vzali, priviazal som sa dobrovoľne ku kuchynskej linke a nič okrem rodiny pre mňa neexistovalo. Basket som zavesil na klinec. Vieš si predstaviť, v akej kondícii som mohol byť, keď som sa vrátil z armády. Prestal som úplne písať. Prestala mať dôvod pozeráť sa na mňa. Stratil som všetok šmrnc. Urobili sme si síce lku, ale keby sa to nebolo stalo, boli by sme sa rozišli ešte vtedy. A potom ma začala podvádzať. Vždy sa našiel niekto, kto bol atraktívny, mal čas a priestor, mal dosť peňazí, aby jej spríjemňoval život alebo aspoň tých pár chvíľ, kým bol s ňou. A ja som zasa nič neurobil. Vravel som si, že sa vyburí a príde na to, že ja jediný ju mám naozaj rád.“

Jakub si zapálil.

„Dlho hulíš? Predtým si nie.“

„Mal som s tým podobný problém ako s pitím.“

Prestal som veľakrát, ale vždy som sa k tomu nakoniec vrátil. Teraz? Asi rok. Keď už to začalo byť doma neznesiteľné. Lebo Kamila odrazu stratila všetky zábrany. Nadávala mi a začala ma ponižovať. Ublížovala si, ale možno to doteraz nepochopila.

Potom som to už jednoducho zabalil. Nemám silu bojovať s nejakými imaginárnymi sokmi, navyše to ani nemalo význam. Kým by som jedného odstavil, našli by sa ďalší dvaja.“

„Aj ste sa rozviedli?“

„Čo je to rozvod? Okrem toho papiera?“

„Ty sa toho držiš ako záchranného kolesa.“

„Myslíš?“

„Veď si to povedal, že ju stále ľúbiš.“

„To je fakt. Ale povedal som aj, že by som s ňou už nedokázal žiť. Tak, keď príde čas...“

„Na tú druhú otázku mi nemusíš odpovedať. Je zbytočná.“

„A ty mi čo povieš o sebe? Si jediná z celj partie, ktorá má v sebe energiu. Niekoľkí sa snažia, ale vyzerajú ako sto rokov nečistené továrenské okno. Je hrozné, keď vidím, ako so sebou ľudia nosia všetok prach, ktorý sa na nich nalepil.“

„To je zvyk. A za to ich nemôžeš viniť. Tak ich vychovali a oni to prijali ako samozrejmosť. Raz som mala v ruke takú zábavnú knihu. Ak ti niečo hovorí Dale Carnegie. Písal, že deväťdesiatdeväť percent problémov vzniká v našich hlavách a iba to jedno percento sú skutočné problémy, ktoré treba riešiť. Nejako sa mi to zahniezdilo. A odvtedy sa mi darí. Môžem si zaklopať?“ obrátila sa k Jakubovi.

„Jasné!“ ponúkol jej čelo.

„Riadne. Drevené!“

„Ja som celý drevený.“

„Tak neriešim nič, čo sa mi sníva v noci či cez deň. Zostáva mi energia na riešenie toho, čo skutočne neznesie odklad. Také prkotiny ako účty za telefón či stravné v škole ma naozaj nezaujímajú. Občas som aj kočkám zabudla navariť. Aspoň sa rýchlejšie naučili postarať sa o seba.“

Vzala Jakuba za ruku.

„Takto sa mi lepšie hovorí,“ ospravedlňovala gesto, ktoré v Jakubovi zdvihlo vlnu energie.

„Miro je také veľké decko. Nebojí sa prejsť na opačný koniec sveta. Ale ku všetkým obyčajným veciam som ho musela vlastne dokopať. Bývali sme v podnájme, kým som vybehala bytík. Maličký, ale pre nás akurát. Potom som ho raz prekvapila, keď som sa chcela milovať len tak. Z toho máme Danku a Janku. Ja som ho naučila, aby mi nosil kvety a vyznával lásku. Ale fakt je, že by som nikdy nenazbierala odvahu pustiť sa s batohom niekde do Indie. A musela som ho dokopať aj k tomu, aby napísal o tom knihu. Nikde ju nechceli, tak som si povedala, že nemám čo stratiť a založila som si vydavateľstvo. Keby si videl tie pohľady! Pani, vy ste sa zbláznili! Koho už môže zaujímať, že sa niekto len tak vydal do sveta. Bez cestovky. A ešte o tom aj napísal. Bol to risk, ale vyšiel. Asi preto, že som verila, že to má význam a že to ľudia naozaj chcú. Keď som potom redigovala jeho cestu do Antarktídy, začali sa mi kopíť objednávky. Urobila som vyšší náklad a mohla sa

konečne zaoberať aj niečím iným, ako svojím mužom a jeho vášňou. Zabudla som rozmýšľať aj nad tým, že som u neho vždy len na druhom mieste, lebo jeho celoživotnou družkou je túžba cestovať.“

„No a tak si žijeme. Miro je kus roka niekde v lufté, dievčatá sa ním chvália. Knihy sa predávajú, pomohla som niekoľkým autorom preraziť a oni sa mi odmenili, lebo mi zostali verní. Teraz sa obzerám po nejakom zahraničnom, vieš, ako má Ikar Grishama. Keď ho nájdem, budem mať už definitívne pokoj a môžem sa venovať sebe.“

„Škoda, že som aj ja nestretol takúto inšpirujúcu ženu!“

„Akože nie? A teraz?“

„Ester, vieš, ako to myslím!“

„Pravdaže. Ale ti musím vrátiť to podpichovanie.“

Kráčali pomedzi tiché domy. Sobotný večer prikoval ľudí k obrazovkám, na ktorých sa ľudia vyznávali zo svojich snov a trápení. Najnovšia móda zachvátila všetky televízie. Všade sa riešili problémy vzťahov, všade sa hľadali východiská zo zložitých situácií, všade sa objavovali exhibicionisti, ktorí boli ochotní za svojich pätnásť minút slávy odovzdať všetko, čo mali, podstúpiť duševný striptíz, nehľadiac pritom na následky.

„Vieš, na čo neviem prísť? Ako sa triedna dozvedela o tej prezývke? Všetci sme si dávali sakramentský pozor. Ale aj tak to vyňuchala. Bola teda dobrá!“

„Ja som jej to povedal.“

„Ale nie!“

„No.“

„Do teba by som to nikdy!“

„To bola taká zvláštna situácia.“

„To si nechám povedať!“

„Pamätáš sa, ako sme sa dohodli v maturitnom ročníku, že pôjdeme na výlet? Bolo to pár týždňov pred maturitou, nikto už nemal na nič náladu.“

„No. Tuším z toho zišlo, lebo nikto neprišiel.“

„Iba ja a triedna. Chvíľu sme čakali, ale potom sme si povedali, že keď už sme sa vychystali, nevrátíme sa domov ako blbci. Sadli sme na lokálku a dovezli sa do Vsi. Končila tam vtedy železnica, ďalej už bolo len Rakúsko. A vo vedľajšej dedine som prežil detstvo, tak som bol zvedavý, či sa tam niečo zmenilo. Vyzerali sme ako nerovnomerní milenci. Bolo vidieť, že som ucho, na nej, že je žena. Túlali sme sa, povodil som ju po štrkoviskách, ale na kúpanie ešte nebolo, tak sme si hádzali žabky, kto viac. Potom sme sa najedli. Klasika, trenčiansky jemný párok s fazuľkou, pamätáš, však? A potom sa odrazu zotmelo a na stanici sme zistili, že vlak ide až ráno. Slušovi rodičia mali vo Vsi chalupu po rodičoch. Skúsili sme, našli sme kľúče, rozložili oheň v peci a sadli ku kartám. Teda, najprv sme si potykali, keď už som mal tých osemnásť a o pár dní som mal na skúške dokázať, že som dospel. Vyrušila nás suseda. Zvedavá striga. Nedala sa vypoďkať, ukázal som jej

občiansky, až potom šla. Triedna naliala znovu doplna. Hrali sme a bavili sa o všetkom možnom. Našli sme ešte jednu fľašku, nebolo to síce také dobré víno, ale už sme mali základ a nejako sme to zvládli. Nachystali sme si postele, každý v inom rohu, ale potom sme sa akosi dostali k sebe... Ona vlastne bola moja prvá žena. Jediný raz a nikdy viac. Keď sme to ráno rozoberali, jediným riešením bolo, že sa to nikto nikdy nedozvie. Lenže už je po smrti a tak som s tým zostal sám. Vtedy som jej aj prezradil, ako ju prezývame. Vrátila mi to na tej torte. Ale zasa to stálo za tú srandu, lebo keď som sledoval tie šokované tváre, mal som ohromnú radosť. Aj keď to bola zrada.“

„To si si teraz vymysle!“ zastala Ester.

„Ani slovo. Čestné pionierske!“ prekrížil Jakub naučeným spôsobom prsty a otrčil ich k nebu.

„Nie. Neverím ti ani slovo!“

„Never. Ale bolo to tak. Bola to veľmi nežná a citlivá žena. Stretávali sme sa aj roky po tom, čo som odišiel do Mesta, nikdy nevedela pochopiť, prečom odišiel z tej školy, keď som mal na dosah dobrú robotu. To som jej nedokázal vysvetliť a zostal som jej to dlhý dodnes. A už aj zostanem.“

„Jakub, ty si absolútny blázon!“

„Dobré ráno, stará mama!“

„To mám teraz do smrti žiť s tým, čo si mi povedal? Predpokladám, že nechceš, aby som sa o tom čo len zmienila.“

„Nechám to na teba. Viem, že sa rozhodneš správne.“

„To je strašné!“

„Nie. Vyrábaš problém z niečoho, čo problém nie je. Nebol som ani prvý ani posledný študent, ktorý spal so svojou profesorkou. Nebolo to nič proti zákonu, neboli z toho žiadne následky, nijako nás to v zlom nepoznačilo. Tak nad čím lamentuješ?“

„To nič. Asi som nebola pripravená to počuť.“

Sobota, 23:00

Znovu povystieraní v posteliach pod dekami hádzali medzi sebou fóry. Boli slabšie ako včera. Prvý zaspal Deny. Ohlásil to chrápaním.

„Zase! Ja ho zabijem. Ani včera som sa nevypsala. Ten chlap sa nenaučil spať!“ spomenula si Džejn na spoločné akcie zo školy, kde nočný klúd rušilo Denyho chrápanie. Vtedy toho vypili všetci podstatne viac, takže sa k nemu pridávali aj iní a nakoniec slabšie náтуры odišli hľadať útočisko inde.

Teraz už zostarli a nikoho nelákalo budiť sa na cestu s ťažkou hlavou.

„Ja to riešim cigou,“ zdvihol sa Jakub a vyšiel na priedomie. Prišlo mu odrazu ľúto, že túto skupinu uvidí najbližšie o päť rokov. A ktovie, v akom zložení a rozpoložení. Tušil, že tých ďalších päť rokov opäť zamieša osudy. Niektorí to mali napísané v tvári. Táňa tu už nebude. Frí úplne rezignuje a už nebude ani snívať o tom, že raz natočí skvelý film. Možno nejakú inscenáciu v telke alebo sa dostane k výrobe detských programov. Džejn do toho kopne a bude spokojnejšia. Navyše, deti už jej odrastú a tak možno ešte chytí príležitosť. Deny bude stále točiť porno, nemá na viac, vysoká v ňom neprebudila nič viac než túžbu mať sa dobre za akúkoľvek cenu. Zuzi bude stále smutná kráľovná, do ktorej sa pretransformuje zo smutnej

princeznej. Slušo bude mať dieťa, Edita pošle pozdrav, lebo sa tu necítila dobre. Možno sa objaví Miro, vymení Patagóniu za stretávku, ak bude v príhodnom čase. Ale určite nepríde aj s Ester. Lebo tá bude inde.

„Môžem?“ prisadla si k nemu.

„Práve nad tebou rozmýšľam.“

„Ale čo? Ešte máš pre mňa nejaké prekvapko?“

„Ty sa niekam chystáš?“

„To ti ako napadlo?“

„Neviem. To je ten siedmy zmysel. Keď sa Miro vráti, chceš to skončiť, však?“

„Netrep!“

„Ester. Bol som k tebe príliš úprimný na to, aby som teraz iba tak táral. Čo sa deje?“

„Čo by sa malo diať? Myslíš, že keď si ty v nejakom prúseri, musí byť každý?“

„Príliš tlačíš na pedál. Každého presviedčaš, ako je ti skvele. Si priehľadná.“

„Všetkého veľa škodí. A dobrého najviac.“

„Všeličo si mi povedala, ale ani raz si mi nepovedala, že ho miluješ a vážiš si ho.“

„Tak ti to hovorím teraz.“

„Zahováraš.“

„Nie. Len som na to možno pozabudla.“

„Nie. Nie si v pohode. Bola by si dokonalá, keby ti čosi nechýbalo.“

„To je rokmi.“

„Zahováraš.“

„Jakub, nechajme to tak. Ja nie som nachystaná rozprávať ti o svojich trabloch.“

„Lebo ich nemáš. Máš iba jeden. Mira. A neviem prísť na to, čo je vo veci. Možno niekoho má?“

„To by som vedela. Okrem toho, je taký nesmelý, že by som ho k tomu musela dohnať sama.“

„Vypytovala si sa na mňa a Kamilu. A potom si nechcela vedieť, ako sme sa našli, len ako sme sa rozišli.“

„Sa ti vidí čudné?“

„No. Akoby si potrebovala návod, ako na to.“

Pred tvárou sa mu objavilo svetielko z cigarety. Vzduch zaplavil dym. Ester zakašľala.

„Keby si toľko nehulil!“

„To je otázka dňa. Jednoducho musí prísť ten správny okamih a ja už si na cigaretu nespomeniem. U mňa je to so všetkým tak.“

„Ty si skôr niečo želáš, zasa lietaš kdesi inde a privolávaš to, čo by si chcel mať.“

„Možno. Ale ty si na tom podobne.“

„Naozaj chcem odísť,“ spustila odrazu. „Fakt nechápem, ako si na to prišiel, ale už ma to omína. Stále sa musím o niečo starať a Miro sa zabáva. Celý život. Na to nie som stavaná. Vážim si, čo dosiahol, som rada, že máme babenky. Ale nikdy mi nepomohol, nikdy ma nepodržel, vždy som bola na všetko absolútne sama. Keď sa schyľovalo k starostiam, jednoducho sa zbalil a zmizol. Vrátil sa opálený,

spokojný, ja som medzitým všetko riešila a vyriešila. Kým bola pohoda, bol tu. Akonáhle sa schýľovalo k oblakom, balil sa. Tvrdil, že to nedokáže vysvetliť, ale ja som v tom po rokoch začala spoznávať princíp. Uniká. Nie je zodpovedný. Necháva všetko na iných. Nebol mi skutočnou oporou, o ktorú som stála a stojím.“

„Tak máš niekoho iného?“

„Ale! Čo som malá? Nie. Lenže radšej budem žiť sama. Aby som sa nespoliehala na inú pomoc ako na tú, čo mám na konci ramena. To je môj jediný kamarát.“

„Spôsobíš veľa nešťastia.“

„Nešťastia mám dosť aj teraz. Miro? Ten sa oklepe. Ak si vôbec všimne, že nie som pri ňom. Keď mu nechýbam väčšinu roka, čo sa túla – predstav si, že aj pohľadnice mi začal posielat' až potom, čo som ho na to vyzvala. Neurobila som to doteraz preto, že sa sama bojím.“

Objal ju okolo pliec.

„Nie. Na teba som ani nepomyslela,“ usmiala sa a tma sa trochu rozžiarila. Potiahla nosom, podal jej vreckovku.

„Lebo ty si asi taký istý. Vy ste asi všetci podobní. S vami sa žije ťažko a bez vás... Neviem. Možno tie príslovia nie sú celkom pravdivé.“

„A kočky?“

„Myslíš, čo na to? Neviem. Ale ak sú teraz väčšinu roka bez tatka, tak im to tých pár týždňov chýbať

nebude. Možno s nimi bude naopak ešte viac.“

Nedeľa, 7:00

Jakub vstal, ako bol zvyknutý. Kým ostatní povyliezali z brlohov, mal zbalené. Frí vyšiel zo svojej privátnej spálne a za ním vykukla Zuzi. Riadny šoking.

„Môžem sa na teba spoľahnúť, dúfam?“ pozrel mu Frí priamo do očí.

„Čo ti mám na to povedať? Nie som klebetná kurva. A navyše, už som zbalený. Skoro posledný som odišiel, prvý odchádzam. Pozdrav všetkých a o päť rokov čakám pozvánku. Ozaj. A to vyúčtovanie nezabudni poslať. Rád ti prispejem.“ Podával Frímu ruku.

„Bolo mi tu fajn. Len škoda, že s nami nemohla byť Andrea.“

„Andrea?“

„Andrea Veselá. Naša triedna. Nespomínaš si?“

Napravil si batoh na pleci, teraz prázdny a vydal sa k stanici. Na lavičke spal ten istý povalač, pod ním bola opäť nechutná mláka. Z búdky vyliezol ten istý výpravca, prišla tá istá lokálka, sadol si k rovnakému oknu. Akurát film sa navíjal naspäť.

Škoda, že sa tak nedá navíť aj život, vrátiť ho na to miesto, kde sa poškodil, napraviť chybu a pokračovať. Aby sa aspoň niekedy podarilo dosiahnuť niečo naozaj významné.

Vystúpil v Bratislave na hlavnej stanici a v tej chvíli zabudol na všetkých spolužiakov.